

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2013 m. balandžio 25 d. Nr. FA-P-30-1-33
Panevėžys

Auditas atliktas, vykdant 2012-10-15 pavedimą Nr. P-30-1-8

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Vidutė Kanapeckienė (grupės vadovė)
Inga Staškė

Auditas pradėtas 2012-10-15
Auditas baigtas 2013-04-25

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrolė.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Dėl valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumo	5
2. Dėl valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo	5
3. Kiti pastebėjimai	6
4. Rekomendacija	7
Priedai	9

IŽANGA

Ši valstybinio audito ataskaita yra Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybinio finansinio (teisėtumo) audito „Valstybės biudžeto lėšų ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“ ataskaitos sudėtinė dalis.

Audito tikslas – įvertinti valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą.

Audituojamas subjektas – Kupiškio rajono savivaldybė, adresas: Vytauto g. 2, Kupiškis.

Audituojamas laikotarpis – 2012 metai.

Audituojamu laikotarpiu savivaldybei vadovavo meras Jonas Jarutis, savivaldybės administracijai – Žilvinas Aukštikalnis, Finansų ir biudžeto skyriui – Nijolė Jaruševičienė.

Savivaldybės taryba yra atsakinga už valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšų paskirstymą pagal Lietuvos Respublikos Seimo, valstybės institucijų ar įstaigų patvirtintas sumas ir už savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto ir valstybės lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Savivaldybės meras vadovauja savivaldybės tarybai ir yra savivaldybės vadovas.

Savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už savivaldybės biudžeto asignavimų ir kitų piniginių išteklių administravimą, savivaldybės biudžeto vykdymo organizavimą, jos ūkinę ir finansinę veiklą, turto administravimą ir įstatymų nustatyta tvarka atsako už valstybės institucijų ar įstaigų savivaldybės administracijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą.

Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai yra atsakingi už savivaldybės biudžeto lėšų ir jiems perduoto valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pareikšti išvadą, ar valstybės lėšos ir valstybės turtas visais reikšmingais atžvilgiais buvo valdomi, naudojami ir disponuojama jais taip, kaip numato tai reglamentuojantys teisės aktai.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu vertiname, ar visais reikšmingais atžvilgiais valstybės biudžeto lėšos savivaldybėje buvo naudojamos, o patikėjimo teise ir pagal panaudą (valstybinės žemės sklypai) gautas valstybės turtas naudojamas, valdomas ir disponuojama juo taip, kaip numato tai reglamentuojantys teisės aktai.

Savivaldybė 2012 m. gavo iš viso 43 978,0 tūkst. Lt valstybės lėšų (žr. 1 priedą).

Savivaldybė 2012 m. pabaigoje patikėjimo teise valdė valstybės turto už 26 169 tūkst. Lt (likutine verte), o panaudos pagrindais – 29 vnt. valstybinės žemės sklypus (žr. 2 priedą).

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (INTOSAI) 4100-ąjį standartą.

Audito metu surinkome pakankamus ir tinkamus įrodymus, kuriais pagrindėme vertinimus dėl valstybės biudžeto lėšų ir valdomo valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams. Audito planavimo etape atlikę skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitinės ir kitas audito procedūras ir įvertinę reikšmingo iškraipymo riziką, kontrolės aplinką ir kontrolės priemones, savivaldybėje pagrindines audito procedūras atlikome didžiausios rizikos – valstybės biudžeto lėšų, skirtų valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti, bei valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo srityse. Audito įrodymams gauti buvo atrinkti visumą reprezentavę audito pavyzdžiai.

Vertindami, kaip savivaldybėje laikomasi teisės aktų ar kitų reikalavimų (sutarčių ir kt.) nuostatų, reglamentuojančių atitinkamą audito sritį, atsižvelgėme į galimas teisės aktų nesilaikymo pasekmes.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumo

Savivaldybėje įvertinę valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumą, reikšmingų neatitikimų nenustatėme.

2. Dėl valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo

Vadovaujantis Vyriausybės nutarimu¹ savivaldybė turto perdavimo ir priėmimo aktu² iš Panevėžio apskrities viršininko administracijos perėmė valdyti ir naudoti patikėjimo teise valstybei nuosavybės teise priklausantį ilgalaikį turtą – elektros tiekimo linijas ir pastotes; jų likutinė vertė 2012 m. gruodžio 31 d. – 571,3 tūkst. Lt. Savivaldybės administracija šio valstybės turto savo funkcijoms atlikti nenaudoja, juo neatlygintinai naudojasi energetikos įmonė – AB LESTO pagal 1998–1999 metais sudarytas panaudos sutartis³.

Pagal Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo⁴ 13 str.⁵ energetikos įmonė nepriskiriama subjektams, kuriems gali būti panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudoti perduodamas valstybės turtas, todėl bendrovė negali neatlygintinai naudotis šiuo valstybės turtu. Įstatymo 8¹ str.⁶ įtvirtinti efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principai numato, kad valstybės turtas turi būti valdomas, naudojamas ir disponuojama juo, siekiant maksimalios naudos visuomenei, racionaliai tvarkomas, o sandoriai dėl valstybės turto turi būti sudaromi tik teisės aktų nustatyta tvarka.

Energetikos įstatymo 37 str. 1 d.⁷, įsigaliojusioje nuo 2012 m. sausio 1 d., nustatyta, kad valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausantys bendrai naudojami energetikos objektai, sodininkų bendrijoms ir (ar) kitiems asmenims nuosavybės teise priklausantys bendrai naudojami energetikos objektai, skirti energijai perduoti ir (ar) skirstyti, įrengti iki šio įstatymo įsigaliojimo, gali būti perduoti energetikos įmonei už kainą, nustatomą šalių susitarimu atsižvelgiant į nepriklausomo vertintojo nustatytą bendrai naudojamų energetikos objektų vertę sutarties sudarymo metu, vadovaujantis turto ir verslo vertinimą reglamentuojančiais teisės aktais. Galimybė perduoti

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-10-22 nutarimas Nr. 1673 „Dėl turto perdavimo“.

² 2002-10-28 aktas Nr. 5 „Dėl turto perdavimo ir priėmimo“.

³ Iš viso sudaryta 41 panaudos sutartis, sutarčių šalys – Panevėžio apskrities viršininko administracija ir AB „Lietuvos energija“.

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2002-05-23 Nr. IX-900 redakcija).

⁵ Ten pat, 2006-07-18 Nr. X-771 redakcija.

⁶ Ten pat, 2006-07-18 Nr. X-771 redakcija.

⁷ Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, 2002-05-16 Nr. IX-884 (2011-12-22 Nr. XI-1888 redakcija).

energetikos įmonei valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančius energetikos objektus buvo numatyta ir ankstesnėje Energetikos įstatymo redakcijoje (28 str. 1 ir 2 d., galiojusioje nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d.⁸).

Valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančių energetikos objektų pardavimo tvarka nustatyta šio įstatymo 37 str. 2 d., o objektų išpirkimo procedūros nustatytos energetikos ministro įsakymu⁹ patvirtintame Vartotojų (juridinių ir fizinių asmenų) lėšomis iki Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo įsigaliojimo įrengtų bendrai naudojamų elektros energetikos objektų, skirtų elektros energijai perduoti ir (ar) skirstyti, išpirkimo ar eksploatavimo tvarkos apraše.

Taigi, savivaldybė turi galimybę parduoti valstybei nuosavybės teise priklausančius energetikos objektus, tačiau iki šiol energetikos įmonei nepateikė prašymo ir kitų minėtame apraše nurodytų dokumentų dėl energetikos objektų išpirkimo, nesikreipė į Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos dėl jų techninės būklės nustatymo ir į turto vertintojus dėl šių objektų kainos nustatymo.

Savivaldybės patikėjimo teise valdomu valstybės turtu (elektros tiekimo linijomis ir pastotėmis), kurio likutinė vertė 571,3 tūkst. Lt, nesivadovaudama Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, neatlygintinai naudojasi energetikos įmonė – AB LESTO. Įmonė nepriskiriama subjektams, kurie gali neatlygintinai valdyti ir naudoti valstybės turtą.

Valdant šį valstybės turtą nesilaikoma Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme įtvirtintų racionalumo, efektyvumo ir viešosios teisės principų, nes turtu neatlygintinai naudojasi energetikos įmonė, kuriai Energetikos įstatymo nustatyta tvarka galima parduoti šį turtą.

3. Kiti pastebėjimai

Audito metu nustatyti atvejai, kai savivaldybei pagal valstybinės žemės panaudos sutartis suteiktais žemės sklypais naudojasi asociacija ir privatus asmuo, valdantys ir naudojantys savivaldybės statinius bei nuosavybės teise priklausančius statinius. Valstybinės žemės nuomos ar panaudos sutartis su šiais asmenimis nėra sudarytos:

– Valstybinės žemės sklypu (unikalus Nr. 4400-1041-3462, 1,3115 ha) naudojasi asociacija Puponių kaimo bendruomenė, kuriai pagal panaudos sutartį¹⁰ savivaldybė yra perdavusi sklype

⁸Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, 2002-05-16 Nr. IX-884 (2008-11-06 įstatymo Nr. X-1767 redakcija).

⁹Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009-12-09 įsakymas Nr. 1-243.

¹⁰Panaudos sutartis, 2001-10-02 Nr. 60.

esantį pastatą ir kitus statinius. Žemės sklypas buvo suteiktas neatlygintinai naudotis Kupiškio rajono savivaldybei pagal valstybinės žemės panaudos sutartį¹¹. Pažymėtina, kad pagal Žemės įstatymo 8 straipsnio 1 dalį¹² kitiems Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 13 straipsnyje nurodytiems asmenims, kuriems valstybės turtas (statiniai ar įrenginiai) perduotas panaudos pagrindais neatlygintinai naudotis, gali būti perduodami laikinai neatlygintinai naudotis valstybinės žemės sklypai, reikalingi šiems statiniams ar įrenginiams eksploatuoti. Tuo atveju, kai panaudos pagrindais perduodamas žemės sklypas yra reikalingas panaudos pagrindais perduotiems statiniams ar įrenginiams eksploatuoti, žemės panaudos sutarties terminas negali būti ilgesnis už statinių ar įrenginių panaudos sutarties terminą.

– Valstybinės žemės sklypais (unikalus Nr. 5735-0002-0230, 0,206 ha; 4400-0467-6295, 0,3052 ha; 4400-0467-7860, 0,0365 ha; 4400-0467-6908, 0,0336 ha) naudojasi privatus subjektas, kuriam nuosavybės teise priklauso žemės sklypuose esantys statiniai. Žemės sklypai buvo suteikti neatlygintinai naudotis Kupiškio rajono savivaldybei pagal valstybinės žemės panaudos sutartis¹³. Pažymėtina, kad pagal Žemės įstatymo 9 straipsnio 6 dalies 1 punktą¹⁴, jei valstybinė žemė yra užstatyta fiziniams ir juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiais statiniais, su jais turėtų būti sudaromos valstybinės žemės nuomos sutartys.

Atsižvelgiant į tai, kad valstybinės žemės patikėtinis pagal Žemės įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punktą yra Nacionalinė žemės tarnyba, informaciją apie savivaldybėje nustatytus dalykus pateiksime šiai tarnybai, kad pagal jai priskirtą kompetenciją priimtų sprendimus dėl valstybinės žemės nuomos ar panaudos sutarčių sudarymo su kitais asmenimis.

4. Rekomendacija

Audito metu savivaldybės administracija įgyvendino pateiktą rekomendaciją dėl nuomininko (privачios bendrovės) nesumokėto 5,0 tūkst. Lt mokesčio už valstybės turto nuomą išieškojimo. Savivaldybės administracija raštu¹⁵ informavo, kad nuomos mokestis gautas ir pervestas į valstybės biudžetą. Nuomininkas pagal 2004 m. birželio 14 d. Kupiškio rajono Subačiaus seniūnijos Stirniškių žemės ūkio paskirties hidrotechnikos komplekso ant Suosos upės nuomos sutartį Nr. E10-24 nesumokėjo 2007 metų mokesčio už valstybės turto nuomą.

¹¹ Valstybinės žemės panaudos sutartis, 2007-05-25 Nr. 1.

¹² Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, 1994-04-26 Nr. I-446 (2004-01-27 Nr. X-1983 redakcija).

¹³ Valstybinės žemės panaudos sutartys, 2002-07-26 Nr. 1, 2005-03-29 Nr. 1, 2005-03-30 Nr. 2, 2005-03-30 Nr. 3).

¹⁴ Lietuvos Respublikos žemės įstatymas (2004-01-27 Nr. X-1983 redakcija).

¹⁵ Kupiškio rajono savivaldybės administracijos 2013-01-11 raštas Nr. S1-69(4.11).

Atsižvelgdami į audito metu nustatytus dalykus, savivaldybės administracijai rekomenduojame spręsti klausimą dėl savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto (elektros tiekimo linijų ir pastočių) pardavimo energetikos įmonei Energetikos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

3-iojo audito departamento direktorė

Regina Rudokienė

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjas

Vaidotas Šukys

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Vidutė Kanapeckienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Kupiškio rajono savivaldybėje
atlikto valstybinio finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Kupiškio r. savivaldybei skirtos ir panaudotos valstybės biudžeto lėšos, tūkst. Lt

Valstybės institucija/ įstaiga, skirianti lėšas	Specialioji tikslinė dotacija	Kitos valstybės biudžeto lėšos	Patvirtinta	Gauta	Panaudota	Grąžinta nepanaudotų
1	2	3	4	5	6	7
Valstybės biudžeto lėšos iš viso:			38 659,3	43 978,0	43 641,7	336,3
	iš jų:					
	- specialioji tikslinė dotacija		28 087,5	28 172,9	27 883,3	289,6
	- kitos valstybės biudžeto lėšos		10 571,8	15 805,1	15 758,4	46,7
Švietimo ir mokslo ministerija	Mokinio krepšeliui finansuoti	x	14 720,7	14 747,9	14 747,8	0,1
	- tame skaičiuje – gauta iš kitų ir pervesta kitoms savivaldybėms	x	x	27,2	5,9	x
		moksleivių dainų šventei, sporto aikštynams, ikimokykliniam ugdymui	13,5	13,5	13,5	0,0
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Socialinėms išmokoms, socialinei paramai ir paslaugoms, vaikų ir jaunimo teisių apsaugai, darbo rinkos politikos priemonėms*	x	9 624,6	9 682,8	9 396,6	286,2
	x	Išmokoms vaikams, šalpos išmokoms, transporto išlaidų kompensacijoms, socialinį darbą dirbantiems darbuotojams, vietos savivaldos programoms	8 525,7	8 525,7	8 479,7	46,0
Neįgalųjų reikalų departamentas	x	Socialinės reabilitacijos paslaugoms neįgaliesiems	179,3	173,3	173,3	0,0
Vidaus reikalų ministerija	Gyventojų registrai, deklaravimui, priešgaisrinei ir civilinei saugai	x	1 286,9	1 286,9	1 286,2	0,7
Žemės ūkio ministerija	Žemės ūkio, valstybės turto valdymo funkcijoms ir melioracijai	x	1 097,0	1 097,0	1 096,7	0,3

Teisingumo ministerija	Civilinės būklės aktams registruoti ir teisinei pagalbai teikti	x	97,6	97,6	97,6	0,0
Panevėžio apskrities archyvas	Archyviniams dokumentams tvarkyti	x	77,9	77,9	77,9	0,0
Kultūros ministerija	Valstybinės kalbos vartojimo kontrolei	x	24,3	24,3	24,3	0,0
Krašto apsaugos ministerija	Dalyvavimui rengiant ir vykdant mobilizaciją	x	10,1	10,1	7,8	2,3
Konkurencijos tarnyba	Duomenims suteiktos valstybės pagalbos registruoti	x	2,0	2,0	2,0	0,0
Finansų ministerija	Perduotoms iš apskričių įstaigoms išlaikyti	x	-	-	-	-
Sveikatos apsaugos ministerija	x	Visuomenė sveikatos priežiūros funkcijoms	27,4	27,4	27,4	0,0
PSDF (Valstybinė ligonių kasa)	x	Sveikatos priežiūrai mokyklose ir visuomenės sveikatos rėmimo programai	89,7	89,7	89,7	0,0
Žemės ūkio ministerija	Valstybės investicijų programoje numatytiems projektams įgyvendinti	x	90,0	90,0	90,0	0,0
Kultūros ministerija	„	x	300,0	300,0	300,0	0,0
Švietimo ir mokslo ministerija	„	x	756,4	756,4	756,4	0,0
Susisiekimo ministerija	x	Skaitmeninės televizijos priėmimo įrangai įsigyti	86,6	43,0	43,0	0,0
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	x	Savivaldybių socialinio būsto fondui plėtoti	81,0	81,0	80,3	0,7
	x	Kelių priežiūros ir plėtros programai	1 568,6	1 564,1	1 564,1	0,0
ES struktūrinių fondų lėšos**	x	2012 m. vykdomiems projektams finansuoti (projektų skaičius – 19 vnt.)	x	5 287,4	5 287,4	x

* Socialinių paslaugų priežiūros departamento 2012 m. lapkričio 30 d. raštas Nr. (13.21.-13)-721 „Dėl 2012 metų specialiųjų tikslinių dotacijų programos priemonių lėšų grąžinimo“, pagal kurį savivaldybė 2012 metais grąžino 58,2 tūkst. Lt gautų specialiųjų tikslinių dotacijų (socialinė parama mokiniams) ir jas nurodė gautuose asignavimuose ir grąžintose sumose.

** Savivaldybės pateikti duomenys

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybėje
 atlikto valstybinio finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 2 priedas

Kupiškio r. savivaldybės valdomas valstybės turtas

Eil. Nr.	Valstybės turtas, valdomas patikėjimo teise (likutine verte), tūkst. Lt			Valstybės turtas, valdomas pagal panaudą (valstybinės žemės sklypai), vnt.		
	Pavadinimas	2011-12-31	2012-12-31	2012 m. I pusmetis		2012-12-31
				Savivaldybės pateikta informacija	Nacionalinės žemės tarnybos informacija	
	Iš viso:	27 725	26 169	24	28	29
1.	Pastatai	221	215	x	x	x
2.	Statiniai	26 927	25 487	x	x	x
3.	Kitas kilnojamasis ilgalaikis turtas	387	267	x	x	x
4.	Žemė	0	0	x	x	x
5.	Nematerialusis turtas	40	38	x	x	x
6.	Nebaigta statyba	150	150	x	x	x
7.	Atsargos	0	12	x	x	x

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Kupiškio rajono savivaldybėje
atlikto valstybinio finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
3 priedas

Rekomendacijos įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1.	Spręsti klausimą dėl savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto (elektros tiekimo linijų ir pastochių) pardavimo energetikos įmonei Energetikos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka	Kupiškio rajono savivaldybės administracija	Gauti lėšų iš valstybės biudžeto elektros tiekimo linijų ir pastochių pardavimo energetikos įmonei procedūroms vykdyti	Iki 2018 m. gruodžio 31 d.
Atsakingo asmens pareigos, vardas, pavardė, kontaktai Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos ir turto valdymo skyriaus vedėja Marijona Pečkuvienė, tel. (8 459) 35506, el. p. ekonomika@kupiskis.lt				